

WILLEM

Verslaggever Willem Meuleman is in Amersfoort en de regio op zoek naar bijzondere verhalen.

Reageren of tips: willem.ac@ad.nl

Zorgerf vangt bezoekers liefdevol op aan de Keienweg

Paradijs heet Buiten-land

NIJKERK • Ik had mijn ome Job lange tijd niet gezien. Van zijn vrouw, tante Toos, wist ik dat hij vergeetachtig was geworden, heel erg vergeetachtig. Twee dagen per week brengt ze hem naarzorgerf Buiten-Land, een dagopvang voor mensen met dementie. Toen ik daar aankwam veerde ome Job op. „Dat jong ken ik,” zei hij.

Een naam kon hij er niet meer bij herinneren. Ook al deden we samen meer dan 15 jaar geregeld zijn melkwijk in Hooglanderveen. Toen ik dat vertelde zei hij verschillende keren: „Ik kan niet geloven dat jij dat bent.” Fijn om mijn ome Job weer te zien. Hij was vroeger als een vader voor me. Met hem had ik als tiener betere gesprekken over het leven dan met mijn eigen vader. Fijn ook te zien dat hij hier op dagopvang Buiten-land zoveel plezier had, af en toe zelfs ondeugend was.

PARADIJS

Zorgerf Buiten-land, een paradijs verscholen in het buitengebied van Nijkerk, aan het einde van de doodlopende Keienweg. Als dit de toekomst van de zorg is, dan kunnen wij jonge ouderen die zorg met vertrouwen tegemoet zien. Fantastisch om mee te maken dat ouderen met zoveel liefde worden opgevangen.

Yvonne (42, uit Hoogland) en René (52, boerenzoon uit Brabant) van der Leest wonen en werken op Buiten-Land. Yvonne was verpleegkundige in het UMC en René zelfstandig ondernemer in Amsterdam, ze woonden in het Amersfoortse Leusderkwartier. Beiden hadden een opleiding hbo-verpleegkunde gedaan. Beiden wilden 'buiten' gaan wonen. Ze troffen de boerderij aan

het einde van de Keienweg vijf jaar geleden. Daar aanbeland realiseerden zij zich dat hun nieuwe woonerf de hele week leeg stond als zij aan het werk waren. Bovendien wilden ze door de weeks ook liever niet van hun mooie plek af. Toen werd het idee van een buitenplek, een zorginstelling geboren, vier jaar terug.

De eerste reactie kwam van het toenmalige Lichtenbergziekenhuis, dat een buitenplek wilde integreren in hun behandelplannen voor dementie. Beweging 3.0 hielp met het opzetten van de professionele zorgkant.

De boerderij van de burens kwam ook te koop en Yvonne en René voegden die toe aan hun woongebied. Het werd een dagbehandeling voor mensen met dementie, waarin zij zelf werk vonden. Ze hoefden het erf niet meer af.

GOED HUWELIJK

Als ik mij op een dinsdagmorgen om tien uur meld zijn er 28 bezoekers. In totaal zijn er 60 vaste bezoekers, die een of meer van de wekelijkse vijf dagen bezoeken. Ome Job is hier twee dagen. Als ik René vertel dat tante Toos het soms nog best moeilijk vindt ome Job te brengen, zegt hij „Je tante en oom zijn lief voor elkaar. Je kunt zien dat ze een goed huwelijk hebben, ze zijn al zo'n

René begeleidt bezoekers bij het varkens voeren: 'Het is nooit leuk als er iets mis met je is.' Rechts: weerzien met ome Job, die zijn humor nooit is verloren. FOTO'S MARCO HOFSTÉ

60 jaar bij elkaar. Als mensen geen geweldig huwelijk hebben is het loslaten veel gemakkelijker.”

De bezoekers komen uit de hele regio. Vaak zijn het vanouds boeren. Die leven op als ze op hetzorgerf komen, waar veel dieren rondlopen. Een groot varken heeft een koppel biggetjes.

„De mensen zijn vergeetachtig, maar als ze aankomen vragen ze wel 'heeft de keu al jongen?' Er zijn kippen, paarden, koeien, schapen, katten en een oude schaapherdshond. Koikarpers zwemmen in de grote vijver, ouderwetse groenten als snijbiet, raapstelen, rabarber en postelein groeien in de moestuin. Vrijwilligers houden de tuinen bij, vier beroepskrachten helpen Yvonne en René.

„De dagbehandeling is erop gericht de mensen zo lang mogelijk thuis te laten wonen,” leggen de twee uit. „Niemand gaat graag van huis weg, niemand gaat graag naar een verpleeghuis. Wij ontlasten het

thuisfront door de mensen hier een leuke dag te bezorgen. Daardoor kunnen ze het langer volhouden thuis.”

Buiten-land combineert een prachtige plek met de huidige inzichten om het proces van dementie te verlichten. René: „Dat betekent veel daglicht, veel bewegen, bevorderen van het sociaal contact, foutloos leren en veel wisselende contacten. Het is nooit leuk als er iets mis met je is. Mensen kunnen hier doen wat ze echt leuk vinden.”

MOTTO'S

Niks hoeft, alles mag. Elke belasting moet nuttig zijn. Dat zijn de twee motto's waar Yvonne en René mee werken. René: „Deze mensen zijn te oud om nog iets te moeten. Het is een generatie die vanzelf aan het werk gaat als er iets moet worden gedaan. Licht er een stapel geplukte tuinbonen, dan gaan ze vanzelf doppen. Licht er was dan wordt die vanzelf opgevouwen.”

Vanaf het begin bedachten Yvonne en René hun concept samen. „Een droom die werkelijkheid werd.”

En ze hebben al een nieuw plan. In Putten een recreatieplek met vakantiehuisjes voor de bezoekers om te wonen. Een Buiten-Verblijf. „We willen ook daar het gevoel van vakantie oproepen. Dat is beter dan een verpleeghuis met de deuren dicht. Het moet een lekkere plek worden om te komen, waar de kleinkinderen in tentjes kunnen blijven slapen.”

Als ik weg ga, word ik uitgezwaaid door enkele bezoekers. Thuis mail ik tante Toos dat ik bij ome Job ben geweest. Ik was bang dat hij ons weerzien alweer was vergeten bij thuiskomst. Later mailt ze mij dat hij thuis wel had verteld dat ik was geweest en dat het een leuke dag was. Alleen kon hij niet op mijn naam komen.

Een dagje op hetzorgerf is een dagje uit voor de bezoekers. Ze hebben er veel plezier. Er wordt gedanst tijdens het voeren van de paarden.

'Mag ik een andere lepel? Anders moet ik zo vaak scheppen!'

We eten in de hooiberg, een verblijf onder een oude hooibergkap. „Mag ik een grotere lepel,” vraagt een van de bezoekers. „Anders moet ik zo vaak scheppen!” We eten koninginnensoep, tuinbonen uit eigen tuin, kapucijners, aardappelen en omelet. Aan tafel klinkt soms het ouderwetse dialect van deze streek, dat mij bekend in de oren klinkt. „Morgen eten we melkmoes,” verklapt begeleidster Wendy. Er klinkt instemmend gejuich. „Jie weet vast niet wada is,” zegt mijn buurman. Als oud melkboer weet ik dat toevallig wel: gortepap met rozijnen en rookworst. Daar-

mee dwing ik respect af. We praten over watergruwel, papstip, balkenbrij, bloedworst, reuzel en kopkaas. Vroeger heel gewoon om te eten. En vaak nog lekker ook. „Balkenbrie hij jie zeker veul gehad vroeger,” zegt een vrolijk oud boertje. „Tenminste, als ik je kop zo zie!” De oudste aan tafel is 95 jaar, de jongste 70. „Hoe oud zullen wullie samen zijn,” vraagt iemand. We gaan tellen. Met Wendy en mijzelf erbij komen we op 856 jaar. Er kan worden gekozen uit tuinbonen of kapucijnders. „Vroeger moest je alles eten,” wordt vastgesteld. Een vrouw vertelt: „Ik

lustte geen snijbonen met die scherpe randen. Bij oma moest ik dat op zondag wel eten. Ik belandde op de trap in de kelder waar pissebedden liepen. En de volgende dag kreeg ik 't weer opgediend.” Een ander: „Ik ben een keer met een bord zuurkool op het houten toilet buiten neergezet. Het duurde twee dagen voordat ik het opat, maar ik moest blijven zitten.” Niemand laat zijn eten staan hier. „Als dit op is, dan is dat wel een bedankje weert,” stelt het boertje vast. „Ik bin op de fiets. Daar hoeft je geen bezine in te gooien. As het geld kost dan moe je bie een boer nie

Eten in de Hooiberg. 'Dit is wel een bedankje weert!'

ankommen.” Er wordt goed gegeten en veel gelachen. Samen ruimen we af. Na afloop zeggen ze 'goede bekomst!'